

درس چهارم ((مسئولیت های پیامبر (صلی الله علیه وآله)))

بخش آیات و روایات:

۱- بنا بر روایت امام باقر (علیه السلام) «بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالْحَجِّ وَالْوَلَايَةِ وَ لَمْ يُنَادِ بِشَيْءٍ كَمَا نُوْدِي بِالْوَلَايَةِ»
مهمترین پایه اسلام کدام است؟ ولایت

۲- طبق روایت امام باقر (ع) اسلام بر چند پایه استوار است؟ نام ببرید.

۱- نماز ۲- روزه ۳- زکات ۴- حج ۵- ولایت

۲- آیه شریفه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» مربوط به کدام دلیل ضرورت حکومت اسلامی است؟ ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

۳- پیام آیه شریفه «اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يُجْعَلُ رِسَالَتَهُ» را بنویسید. چون خداوند از آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می تواند عصمت را تشخیص دهد. پس وقتی خداوند کسی را به پیامبری بر می گزیند، معلوم می شود که او می تواند مسئولیتش را به خوبی انجام دهد.

درستی و نادرستی عبارات را با ص/غ مشخص نمایید:

- ۱- اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی را ولایت معنوی می نامند. غ
- ۲- یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم جامعه ای بر پایه عدل بنا کنند. ص
- ۳- انجام دستورهای طاغوت بر مسلمانان حرام است. ص
- ۴- میزان بهره مندی انسانها از ولایت معنوی به درجه ایمان و تقوی فرد بستگی دارد. غ
- ۵- رسول خدا(ص) با استفاده از ولایت معنوی، دلهای مردم را آماده هدایت می کرد. ص
- ۶- هدایت دلهای آماده توسط رسول خدا(ص) از طریق آموزش معمولی و عمومی است. غ
- ۷- هدایت دلهای آماده توسط رسول خدا(ص) از طریق امداد غیبی و الهامات و مانند آن صورت می گیرد. ص

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل نمایید:

- ۱- اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی و رسول خدا(ص)ست. **گفتار - رفتار**
- ۲- ولایت به معنای و است. **سرپرستی - رهبری**
- ۳- اجرای قوانین اجتماعی بدون ممکن نیست. **تشکیل حکومت اسلامی**
- ۴- لازمه پیامبری پیامبران است. **عصمت**
- ۵- نویسندگان قرآن را وحی و آنان که آیات آن را به خاطر می سپردند و حفظ می کردند آن می نامیدند. **کاتبان - حافظان**
- ۶- اولین و برترین کاتب و حافظ وحی بود. **حضرت علی(ع)**
- ۷- پذیرش حکومت طاغوت و انجام دستورات وی بر مسلمانان است. **حرام**

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید:

۱- دریافت و ابلاغ وحی ۲- تعلیم و تبیین تعالیم قرآن(مرجعیت دینی)۳- اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی(ولایت ظاهری)

۲- اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی کدام چیست؟ گفتار و رفتار رسول خدا(ص)

۳- مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار رسول خدا(ص) به چه چیزی پی می‌برند و چه چیزی را می‌آموزند؟ به معنای واقعی به بسیاری از معارف قرآن پی می‌برند و شیوه انجام دستورات قرآن را می‌آموزند.

۴- چهار مورد از چیزهایی که کلیات آن‌ها در قرآن آمده و مطابق گفتار و رفتار رسول خدا(ص) انجام می‌دهیم، را بنویسید.

۱- وضو ۲- نماز ۳- روزه ۴- حج

۵- اولین و بزرگ‌ترین معلم قرآن چه کسی بوده است؟ رسول خدا(ص)

۲- اسلام بر چند پایه استوار است؟ نام برده و بنویسید مهمترین آن کدام است؟ نماز - روزه - حج - زکات - ولایت و ولایت مهمترین است.

۶- دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی را نام ببرید.

۱- ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام ۲- ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت

۷- لازم است در جامعه چه نوع حکومتی وجود داشته باشد؟ حکومتی که مورد پذیرش خداوند باشد و دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است به اجرا درآورد.

۸- میزان بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت معنوی به چه چیزهایی بستگی دارد؟ ایمان و عمل. هر چقدر درجه ایمان و عمل بالاتر باشد، استعداد و لیاقت دریافت هدایت‌های معنوی را بیشتر کسب می‌کند.

۹- چگونه ما مسلمانان می‌توانیم قدر دان تلاش‌ها و مجاهدت‌های پیامبر اکرم(ص) باشیم؟ با اتحاد و همدلی با یکدیگر ننگاریم دشمنان اسلام زحمات و تلاش‌های آن حضرت را بی‌اثر کنند

۱۰- آسیب‌های عدم عصمت پیامبر(ص) را در مرحله دریافت و ابلاغ وحی بنویسید.

دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد و امکان هدایت از مردم سلب می‌شود.

۱۱- آسیب‌های عدم عصمت پیامبر(ص) را در مرحله تعلیم و تبیین دین و وحی الهی را بنویسید.

امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می‌شود و اعتماد مردم به دین از دست می‌رود.

۱۲- آسیب‌های عدم عصمت پیامبر(ص) را در مرحله اجرای احکام الهی را بنویسید.

امکان دارد کارها مخالف دستورهای خدا انجام شود و مردم از پیامبر(ص) الگو بگیرند و مانند او عمل کنند و گمراه شوند.

به سؤالات زیر پاسخ کامل بدهید: ۱

۱- دریافت و ابلاغ وحی را توضیح دهید.

رسول خدا(ص) آیات را به طور کامل از فرشته وحی دریافت می‌کرد و بدون ذره‌ای کم یا زیاد به مردم می‌رساند. پیامبر(ص) این مسئولیت را کاملاً انجام داد و همه آیات را برای مردم خواند. و نویسندگانی را مأمور نوشتن قرآن نمود و عده زیادی با اشتیاق آیات را فرا می‌گرفتند و حفظ می‌کردند و به آن عمل می‌کردند. نویسندگان آیات را کاتبان وحی و حفظ‌کنندگان قرآن را حافظان وحی نامیدند. اولین حافظ و کاتب وحی حضرت علی(ع) بود

۲- چرا پیامبر(ص) به تعلیم و تبیین تعالیم قرآن پرداخت؟ تا مردم بتوانند به معارف بلند این کتاب آسمانی دست یابند و جزئیات احکام و قوانین را بفهمند و شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند. مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار رسول خدا(ص) به معارف قرآن پی برده و شیوه انجام دستورات قرآن را می‌آموزند.

۳- از مسئولیت‌های مهم پیامبر اکرم(ص) «ولایت ظاهری» را شرح دهید.

ولایت به معنای سرپرستی و رهبری است. ایشان به محض اینکه مردم مدینه اسلام را پذیرفتند. به این شهر هجرت کردند و به کمک مردم آن شهر

[انصار] و کسانی که از مکه آمده بودند [مهاجران] حکومتی را که مبنای قوانین اسلام اداره می شد پی ریزی نمود.

۴- یکی از دلایل تشکیل حکومت اسلامی «ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام» است، آن را توضیح دهید.

اسلام یک دین کاملاً اجتماعی است، یعنی علاوه بر توجه به فرد، به زندگی اجتماعی نیز توجه کامل دارد و تا آنجا که مقدور بوده، به برخی احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه اجتماعی داده است؛ مثلاً نماز جماعت را از نماز فرادا برتر دانسته و برای آن ثواب بیشتری قرار داده است.

۵- یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم جامعه ای بر پایه عدل بنا کنند، این هدف مهم چگونه در جامعه قابل اجراست؟

یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم جامعه ای بر پایه عدل بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را بر اساس قوانین عادلانه بنا نهد. این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم میسر نیست. آیا می شود خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی ابزار و شیوه رسیدن به آن نادیده بگیرد؟ همچنین قرآن کریم احکام اجتماعی متعددی دارد؛ مانند خمس، زکات، حقوق و مسئولیت های خانواده و جامعه، امر به معروف و نهی از منکر، مبارزه با ظلم و جهاد با تجاوزگران و ستمکاران. اجرای این قوانین بدون تشکیل حکومت اسلامی ممکن نیست.

۶- از دلایل تشکیل حکومت اسلامی «ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت است» آن را شرح دهید.

ولی و سرپرست حقیقی انسان ها خداست و به همین جهت، فرمانبرداری و اطاعت از دستورهایی او و کسانی که خودش معین نموده، ضروری و واجب است. اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه ای به قانون الهی و فرمان او باز گردد. از طرفی پذیرش حکومت طاغوت و انجام دستورات وی بر مسلمانان حرام است. پس لازم است در جامعه، حکومتی وجود داشته باشد که طاغوتی نباشد؛ یعنی مورد پذیرش خداوند باشد و دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده اجرا نماید.

۷- «ولایت معنوی» رسول خدا(ص) را توضیح دهید.

یعنی ولایت و سرپرستی و رهبری معنوی انسانها که مرتبه ای بالاتر از ولایت ظاهری است. رسول خدا(ص) با انجام وظایف بندگی و در مسیر قرب الهی به مرتبه ای از کمال نائل شد که می توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی در عالم خلقت تصرف نماید، دلهای مردم را آماده هدایت نماید، به اذن الهی بیماران را شفا دهد، بلایی را از شخص یا جامعه دور نماید و حاجات مردم را در صورت به صلاح آنها بودن برآورده سازد.

۸- نمونه ای کامل از هدایت معنوی را در رفتار چه کسی می توان دید؟ در رفتار رسول خدا(ص) با حضرت علی(ع) از همان دوران کودکی که

تحت تربیت رسول خدا(ص) قرار گرفت، با استعداد بی نظیر خود مراتب کمال را در ایمان و عمل پیمود. به همین جهت علاوه بر تربیت از روش های معمولی از هدایت رسول خدا(ص) نیز بهره می برد.

۹- چه کسی تشخیص می دهد که کدام فرد توانایی مقاومت در برابر گناه را دارد؟ این کار از انسان ها ساخته نیست و فقط خداوند است که از

آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می تواند توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص دهد.

۱۰- آیا یک مانع بیرونی مانند فرشته، پیامبران را از گناه و خطا حفظ می کند یا با اختیار به سمت گناه و خطا نمی روند؟ پیامبران مانند انسانها

غریزه و اختیار دارند، اما در مقام عمل به دستورات الهی چار گناه نمی شوند؛ زیرا کسی گناه می کند که هوی و هوس بر او غلبه کند و کسی که حقیقت گناه و معصیت را مشاهده می کند و می داند که با انجام گناه از چشم خدا می افتد و از لطف و رحمت او دور می شود محبت به خدا را با هیچ چیز عوض نمی کند.

۱۱- یکی از نتایج زیانباری که در اثر اختلاف توسط دشمنان میان اقوام و مذاهب ایجاد شد، چه بود؟ تجزیه کشورهای بزرگ اسلامی به کشورهای

کوچک بود تا قدرتهای استعمارگر به راحتی بتوانند بر آنها سلطه پیدا کنند و ذخایر آنان را به تاراج ببرند.

۱۲- ما مسلمانان برای تقویت وحدت میان خود و استفاده از قدرت و امکانات بی نظیر سرزمینهای اسلامی برای پیشرفت خود نیازمند چه چیزی

هستیم؟ نیازمند اجرای برنامه های دقیقی هستیم که نقشه های تفرقه افکن استعمارگران و عوامل انسان را در سرزمین های اسلامی خنثی کند و دل های مسلمانان را به یکدیگر نزدیک کند.

۱۳- چگونه می توان از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کرد؟ با اعتلا و ارتقا بخشیدن به اعتقادات خود، با دانش و استدلال تا

بتوانیم با دیگر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون نزاع و ناسزاگویی بیان کنیم.

۱۴- برای ایجاد وحدت میان مسلمانان چه اقداماتی لازم است؟ ۱- از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم. ۲- از مظلومان در

تمام جهان با روشهای درست دفاع نموده و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم. ۳- کسانی را که به ظاهر خود را مسلمان می نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می ورزند بشناسیم و فریب برنامه های آنان را نخوریم.

۱۵- چرا باید اعتقادات خود را با دانش و استدلال اعتلا و ارتقا بخشیم؟ تا بتوانیم با دیگر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون نزاع و ناسزاگویی بیان کنیم.

۱۶- روش کسانی که به ظاهر خود را مسلمان می نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می ورزند، چگونه است؟ چنین است که دشمنان اسلام مانند

صهیونیست ها را دوست و برخی مسلمانان را دشمن معرفی می کنند؛ به طوری که مردم عادی به تدریج با دشمنان واقعی اسلام دوستی کنند و لب گروهی از مسلمانان دشمنی بورزند.

بخش اصطلاحات:

۱- عصمت: محفوظ بودن از گناه است یعنی پیامبران کلهایی را که خداوند واجب نموده، انجام می دادند و کارهایی را که خداوند حرام نموده، ترک می کردند و این لازمه پیامبری آنان بود.

۲- طاغوت: کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانونگذاری می کنند، در حالی که فرمان و قانونشان نشأت گرفته از فرمان الهی نیست. پذیرش حکومت طاغوت و انجام دستورهای وی بر مسلمانان حرام است.

- کشف ارتباط:

- گزینه های ستون سمت راست به کدام مسئولیت پیامبر(ص) در سمت چپ ارتباط دارد؟

۱- اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی	د	الف) دریافت و ابلاغ وحی
۲- بیان جزئیات احکام و قوانین	ج	ب) ولایت معنوی
۳- تلاوت آیات بر مردم	الف	ج) تعلیم و تبیین تعالیم قرآن
۴- دخل و تصرف در عالم خلقت	ب	د) ولایت ظاهری